

לכבוד

מר רם זהבי

מנהל מחוז הדרום, משרד החינוך

רחוב התקווה 4, ת.ד. 610

באר שבע 84893

ובפקס: 073-3935892

לכבוד

מר חנוך אפוטה

מנכ"ל המועצה האזורית נווה מדבר

ומנהל מחלקת חינוך

מועצה אזורית נווה מדבר

שד' יצחק רגר 11, באר שבע

ובפקס: 08-6202599

שלום רב,

דחוף!

הנדון: ביטול תקצוב הסעת ילדי 3-4 טרום חובה בכפרים הבדואים בנווה מדבר

בשם הורי ילדים בני הגילאים 3-4 מנווה מדבר ובשם המועצה לכפרים הבלתי מוכרים, הריני לפנות אליכם בדרישה לתקצב פרויקט הסעת ילדי 3-4 טרום חובה וחידוש ההסעות, כפי שהיה המצב ערב יום 12.01.2020, זאת כמפורט להלן:

1. בתחום שיפוטה של המועצה האזורית נווה מדבר נמנים כאלפי תלמידים בגילאים 3-4 אשר מתגוררים בכפרים מוכרים וכפרים בלתי מוכרים, כך שמתוכם:

- הכפר הבדואי אבו קרינאת שהוכר בשנת 2003, מונה כ-170 ילדים בגילאי 3-4 טרום חובה.
- הכפר הבדואי קסר אלסר שהוכר בשנת 2003, מונה כ-170 ילדים בגילאי 3-4 טרום חובה.
- הכפר הבדואי ביר הדאג' שהוכר בשנת 2003, מונה כ-300 ילדים בגילאי 3-4 טרום חובה.
- הכפר הבדואי אבו תלול שהוכר בשנת 2003, מונה כ-150 ילדים בגילאי 3-4 טרום חובה.
- הכפר הבדואי הבלתי מוכר ביר אלמשאש מונה כ-100 ילדים בגילאי 3-4 טרום חובה.
- הכפר הבדואי הבלתי מוכר וואדי אלנעם מונה למעלה מ-200 ילדים בגילאי 3-4 טרום חובה.
- הכפר הבדואי הבלתי מוכר סוואווין מונה כ-70 ילדים בגילאי 3-4 טרום חובה.

2. עד ליום 12.01.2020, בנוסף לכ-1,160 ילדים שאוזכרו לעיל, ישנם עוד כ-1,000 ילדים תושבי 13 כפרים בדואים בלתי מוכרים הכוללים את: ביר אלחמאם, ח'שים זנה, אלזרנוק, עבדה, ואדי אלמשאש, רח'מה, אלבקאר, ראס ג'ראבא, אלמד'בת, אלשהבי, אם מתנאן, אלסדיר ואלסר, שמועצת נווה מדבר מספקת להם שירותי חינוך, הוסעו לגני טרום חובה באמצעות הסעות אשר מומנו ע"י המועצה האזורית נווה מדבר וכעת הסעות אלו הופסקו בעקבות ביטול הזרמת התקציב.

3. ההורים הופתעו לאחר שביום 12.01.2020 נודע להם כי מחלקת ההסעות במועצה אזורית נווה מדבר (להלן: "מחלקת ההסעות") שלחה מכתב אל חברת ההסעות שביצעה עד כה את ההסעות (להלן: "המכתב"), במסגרתו הודיעה כי החל מיום 13.01.2020, דהיינו יום למחרת, הסעת ילדי 3-4 טרום חובה תופסק, וזאת מאחר שמשד החינוך לא העביר כספים במשך שנה שלמה עבור פרויקט הסעת ילדי 3-4 טרום חובה.

מצ"ב המכתב מסומן כנספח א'.

4. יש להדגיש את העובדה כי המכתב התקבל באופן מפתיע, ללא כל התראה מקדימה להורים וערב כניסתו לתוקף. כתוצאה מכך, נבצר מלמעלה מכ-2,200 ילדים בגילאים 3-4 להגיע לגנים. כך, נפגעה זכותם של הילדים, תושבי הכפרים הבדואים בנווה מדבר, לחינוך חובה זמין, נגיש, נאות, בטוח והולם, שכן הם אינם נהנים מזכות זו במלואה בעקבות הפסקת ההסעות.

5. כתוצאה מאי אספקת הסעות מיום 13.01.2020, למעלה מ-2200 ילדים בגילאי 3-4 אינם לומדים ונאלצים לשבת בבית בחוסר מעש ובלית ברירה, תוך שהם מפסידים ימי לימוד חשובים ומשמעותיים. בנוסף, למרבית מהורי הילדים אין את היכולת וואו האמצעים לצורך הסעת הילדים לגני ילדים בכפרים סמוכים. יודגש ויובהר, כי מדובר בהסעות מכפר לכפר, דהיינו מרחקים שונים ומשתנים מכפר לכפר, שמתוכם ישנם ילדים שנוסעים מרחק של כ-20 ק"מ ביממה לכל כיוון.

6. להזכירכם, זכותו של כל ילד ונער לחינוך ממלכתי נגיש מעוגנת בחוק לימוד חובה, תשי"ט-1949 (להלן: "החוק") הקובע בסעיף 2(א) כי "לימוד חובה יקיף כל ילד וכל נער". חוק זכויות התלמיד, התשי"א-2000 גם הוא קובע, בסעיף 3, כי "כל ילד במדינת ישראל זכאי לחינוך בהתאם להוראות כל דין". בהקשר זה יודגש, כי החקיקה הקיימת ומעמדה של הזכות לחינוך אינם תלויים או מתנים את תחולתם במעמד הכפרים וההכרה בהם.

7. כידוע, החל משנת 2016 נכנס לתוקפו המלא חוק לימוד חובה (תיקון מס' 16), התשמ"ד-1984 הקובע כי לימוד חובה יחול על ילדים החל מגיל 3 עד 5. בהתאם לכך, מוטלת על משרד החינוך והמועצה האזורית נווה מדבר חובה משותפת למתן חינוך לילדים החל מגיל 3, ולקיים מוסדות חינוך רשמיים עבור תלמידים אלה כאמור בסעיף 7 לחוק לימוד חובה, תשי"ט-1949.

8. בהתאם לתקנות לימוד חובה וחינוך ממלכתי (רישום), התשי"ט-1959 (להלן: "תקנות הרישום"), על כל רשות חינוך לקבוע אזורים בתחום שיפוטה באופן שבו יהיה לפחות בית ספר אחד שהמרחק בינו לבין מקום המגורים של התלמידים יהיה לא יותר משני קילומטרים. לפי תקנה 7 לתקנות הרישום, מקום שלא ניתן לעשות זאת, על הרשות המקומית לאפשר תחבורה ולקבוע הסדרי תחבורה נאותים לתלמידים הגרים במרחק רב יותר.

9. כפי שנאמר לעיל, חובה על משרד החינוך והמועצה האזורית נווה מדבר לספק חינוך לגילאי 3-4, ויש לספק הסעות כדי להגיש את החינוך ולאפשר מימוש הזכות, כך שהפסקת הסעת ילדים בגילאי 3-4 בכפרים הבדואים בנווה מדבר מהווה הפרת חובה חקוקה.

10. יוסף כי, על פי החלטה מספר 4088 של הממשלה מיום 08.01.2012, החל משנת לימודים 2012-2013, על המדינה לספק חינוך חינם בגני ילדים ציבוריים עבור ילדים בגילאי 3-4. החלטה מחייבת זו אימצה את המלצות ועדת טרכטנברג אשר הדגישה את חשיבות החינוך בגיל הרך ובגילאים צעירים והפגיעה המשמעותית בהתפתחותו של הילד וביכולתו להתקדם בגיל מבוגר יותר כתוצאה מחסכים חינוכיים בגיל צעיר. אף משרד החינוך בהזדמנויות רבות הרחיב אודות חשיבותו הרבה של החינוך בגיל הרך, המהווה למעשה המפגש הראשון עם מערכת החינוך, ולהשפעתו הרבה על התפתחות הילדים וגיבוש

אישיותם. הדבר נדרש עוד יותר כאשר מדובר באזור הסובל ממצב סוציו-אקונומי ירוד ואשר יש בהנגשת החינוך כדי לעזור לילדים ברכישת כישורים חברתיים וחיזוק תחושת המסוגלות שלהם וקידום בעתיד.

11. עוד יצוין, בעניין האמצעים האפשריים למתן אמצעיים אפשריים להנגשת הסעות ילדים, בעת"מ 09\241 זנון עודה ואח' נ' משרד החינוך, בית המשפט קבע והדגיש כי על משרד החינוך והמועצה המקומית ירוחם מוטלת החובה לנקוט בכל האמצעים האפשריים למתן שירותי גן לגילאי 3-4, שכן מוטלת החובה להקים גני ילדים נגישים לילדים בגילאי 3-4, כך שנקבע כי:

"משרד החינוך והמועצה המקומית ירוחם, נגדם הוגשה העתירה, חייבים לפעול במשותף למציאת פתרון מהיר וסביר ונגיש לגילאי 3-4 המתגוררים בתחום המועצה המקומית ירוחם, שלא יחייב את הורי הילדים להסיעם בכוחות עצמם למרחקים בלתי סבירים, בניגוד למקובל אצל תושבים אחרים ותוך התחשבות בקשיי ההסעה בשטחי הפזורה הבדואית".

12. על כן, ביטול תקציב פרויקט הסעות ילדי 3-4 טרום חובה בכפרים הבדואים בנווה מדבר פוגע פגיעה קשה ולא מידתית בזכותם של אלפי ילדים בגילאי 3-4 לחינוך כך, ומפאת דחיפותו של העניין שלא ניתן לשיהוי, יש לפעול בדחיפות ובמהרה על מנת לחדש את ההסעות עבור הילדים אשר נפגעו כתוצאה מהפסקתן.

13. נוסף ונאמר כי עתירה דומה עת"מ (ב"ש) 24494-11-19 מעיגל אלהואשלה נ' שר החינוך (פסק דין מיום 12.01.2020 - לא פורסם) הוגשה לאחרונה נגד המועצה האזורית אלקסום, שם, וביום 12.01.2020, הצדדים הגיעו להסדר לפיו המדינה אישרה תקציב של כ-18 מיליון ₪ עבור החינוך במועצה האזורית אלקסום, ובית המשפט נתן תוקף להסדר הנ"ל בפסק דין.

14. על כן, אנו דורשים כי יחודשו תקצוב ההסעות עבור ילדי טרום חובה בכפרים השייכים למועצה האזורית נווה מדבר.

לטיפולכם הדחוף, נודה.

בכבוד רב,

איה חאגי' עודה, עורכת-דין

העתק

1. עו"ד אילת כהן מילקמן, יועצת משפטית, משרד החינוך, בפקס: 073-3931178

2. מר אברהים אלהואשלה, ראש מועצה אזורית נווה מדבר, פקס: 08-6202555